

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Vaststellen Kavelruil Kamerik-Harmelen	TELEFOONNUMMER	+31618300572
		E-MAILADRES	jos.geenen@provincie-utrecht.nl
DATUM	25-04-2023	DOMEIN/OPGAVE	LLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-663425992-734	TEAM	NEL
VAN	Jos Geenen	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

De Kavelruil Kamerik-Harmelen is zowel gericht op landbouwstructuurverbetering als op de realisatie van maatschappelijke doelen zoals afremmen bodemdaling, versterken weidevogelbeheer en verbeteren waterkwaliteit en -beheer. De resultaten van de kavelruil zijn vastgesteld en er wordt 93,28 hectare provinciale grond verkocht ten behoeve van het kavelruilplan. Daarnaast wordt ca. 2975m² aangekocht voor infrastructuurprojecten. De doelen die worden gerealiseerd zijn o.a. huiskavelvergroting en vermindering aantal veldkavels, afremmen bodemdaling en versterken weidevogelbeheer.

Inleiding:

De kavelruil is opgestart door de Gebiedscommissie Utrecht-West in 2019, na verlening van een POP3 subsidie op 2 november 2018. Op 21 oktober 2019 is het project overgenomen door de provincie Utrecht. Gedeputeerde Staten hebben op 17 februari 2020 besloten om meer nadruk te leggen op de bodemdalingsdoelen in ruil voor de inbreng van het provinciale agrarische grond in het gebied.

De kavelruil wordt uitgevoerd in samenwerking met LTO Noord Woerden e.o., agrarisch natuur collectief Rijn Vecht en Venen, de Gemeente Woerden en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Deze partijen zijn vertegenwoordigd in de Kavelruilcommissie.

Er nemen 39 partijen deel aan de kavelruil. In totaal worden er 276 hectares geruild. Hieronder worden de doelstellingen weergegeven en de bereikte resultaten:

Vergroten huiskavels	20 huiskavels worden vergroot; in totaal 145 ha. Aantal veldkavels met 11 verminderd.
Duurzame groei van toekomstbedrijven	93,28 ha grond van de provincie wordt verkocht aan landbouwbedrijven. Daarnaast wordt grond ingebracht door stoppende ondernemers.
Behoud weidegang	Door huiskavelvergroting nemen beweidingmogelijkheden toe.
Verminderen van aantal verkeersbewegingen en	Door vergroting de huiskavels met 145 ha en de afname van het aantal veldkavels neemt het (geschatte) aantal verkeersbewegingen met ca 3400 per jaar af.

vermindere kosten beheer en onderhoud Van Teylingenweg	Voor de Van Teylingenweg is van belang dat een deelnemer aan Mijzijde niet meer naar Nieuwkoop hoeft te rijden. Hetgeen zeker 500 bewegingen per jaar scheelt op de Van Teylingenweg. Twee percelen die door de provincie worden ingebracht worden op een nieuwe wijze ontsloten waardoor lokale wegen worden ontlast.
Verbeteren waterkwaliteit en vergroten waterberging	Er worden 69 ha met botanische weideranden aangelegd. Deze randen worden niet bemest. Ca 7,8 km sloot wordt ecologisch beheerd. Er worden 3 bruggen verwijderd die de doorstroming nu beperken.
Afremmen bodemdaling	Op 64 ha wordt waterinfiltratie aangelegd, waaronder een aantal percelen die de provincie inbrengt.
Versterken weidevogelbeheer	Er is sprake van 134 ha extra weidevogel- en graslandbeheer waaronder 13 ha greppel plas-dras en 1300 meter sloot met hoog water. Met name de potentie van de polder Houtdijk als weidevogel gebied wordt hiermee benut.

Er worden ook nog extra doelen gerealiseerd namelijk:

Realisatie NNN	De provincie Zuid-Holland koopt 23 ha NNN-grond aan in natuurgebied Ruygeborg, gemeente Nieuwkoop.
Infrastructuur	Inbreng grond voor nieuwe rotonde N212-N405 .Verbeteren veiligheid N198 door verleggen en uitbreiden parkeerplaatsen.
Landschap	Ca 385 m2 wordt ingericht als landschapselement.

Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de projectdoelen zoals die zijn beschreven in het GS-besluit van 17 februari 2020.

De provincie Utrecht kan middels de kavelruil grond aankopen ten behoeve van de realisatie van de rotonde op het kruispunt van de N212 en de N405. De onderhandelingen hierover waren lastig, waardoor niet alleen het kavelruil proces vertraagd is maar ook de planvorming en realisatie van de rotonde. In combinatie met de rotonde wordt ook een nieuwe ontsluiting gerealiseerd naar een perceel dat door de provincie wordt verkocht. Deze ontsluiting kruist met het fietspad Houtdijkerpad. Met de gemeente Woerden is overeenstemming bereikt over de manier waarop deze kruising zowel verkeersveilig en landschappelijk kan worden ingericht. Verder koopt de provincie grond aan voor de aanleg van nieuwe parkeerplaatsen bij de N198 in combinatie met een nieuwe ontsluiting van een perceel dat door de provincie wordt verkocht. Door de nieuwe parkeerplaatsen wordt de verkeersveiligheid op de N198 verbeterd. Beide nieuwe ontsluitingen zorgen er voor dat de lokale wegen Geestdorp en Houtdijk worden ontlast.

Wat betreft het doel afremmen bodemdaling is binnen het project op twee manieren aan deze doelstelling gewerkt. Ten eerste is met alle deelnemers die eigendommen hebben in voor bodemdaling gevoelige deelgebieden gesproken over de mogelijkheden. In veel gevallen is hier iemand van het waterschap bij betrokken geweest. Dit heeft er toe geleid dat er voor 64 ha afspraken zijn gemaakt over de aanleg van waterinfiltratie systemen. De afspraak is vastgelegd in de persoonlijke voorwaarden van iedere deelnemer. Deze voorwaarden zijn bij de kavelruilovereenkomst opgenomen als bijlage. Voorwaarde is wel dat er een collectief polderplan wordt opgesteld en er subsidiemiddelen voor handen zijn. De oppervlakte lijkt beperkt, maar de meeste ruilgronden liggen in de polders die niet of nauwelijks gevoelig zijn voor bodemdaling.

Ten tweede, heeft de kavelruilcommissie de aanzet gegeven tot het opstellen van een collectief polderplan voor de polder van Oud-Kamerik. In dit voor bodemdaling zeer gevoelig gebied was geen kavelruil mogelijk maar was er wel draagvlak voor aanpak bodemdaling in combinatie met versterking van het agrarisch natuurbeheer en kringlooplandbouw. Het polderplan is gereed maar het waterschap wil nog een laatste controle doen op de effecten op watervraag en -overlast. Het polderplan wordt naar alle waarschijnlijkheid ingediend in het kader van de provinciale Subsidierегeling Bodemdaling Veenweiden.

Opvallend is ook de toename van de hectares agrarisch natuur- en waterbeheer. Een betere verkaveling en lichte groei in oppervlakte van de bedrijven maakt dit mogelijk, naast de boodschap 'voor wat , hoort wat' die

Gedeputeerde Staten aan de inbreng van de grond hebben gekoppeld. De resultaten voor agrarisch natuur- en waterbeheer zijn contractueel vastgelegd met het collectief Rijn, Vecht en Venen.

De Kavelruil Kamerik-Harmelen is een bijzonder kavelruilproject. Naast landbouwstructuurversterking is de kavelruil gericht op verduurzaming van de deelnemende melkveebedrijven door het stimuleren van vrijwillige maatregelen op agrarische grond. Daarmee kan de kavelruil als voorbeeld dienen voor de komende gebiedsgerichte aanpak. De toegang tot grond zal in belangrijke mate bepalen of grondgebonden bedrijven kunnen inspelen op de doelen die worden opgenomen in het Utrechts Programma Landelijk Gebied.

Alle gronden van de provincie, waaronder die van het programma AVP, zijn conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geactiveerd op de provinciale balans. Het zijn immers bezittingen die een bepaalde waarde vertegenwoordigen. Deze ruilgrond staat voor € 55.000/ha op de balans en wordt vanwege de voorgenomen verkoop verantwoord onder de Voorraden (gereed product en handelsgoederen). Bij de verkoop daalt het provinciaal bezit met 93,28 ha (balanswaarde: 93,28 ha x €55.000 = €5.130.400,-). Op basis van de kavelruil taxatie is de grond gewaardeerd op € 5.324.016,-. Voor deze waarde wordt de grond ook ingebracht en toebedeeld. Het verschil tussen de verkoopwaarde (€ 5.324.016,-) en de balanswaarde (€ 5.130.400,-), te weten €193.616,- komt ten gunste van het programma AVP (beleidsdoel 2.1: het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)).

Vervolprocedure / voortgang:

De deelnemers hebben op 23 februari 2023 de ruilovereenkomst getekend. Daarin is ook afgesproken dat het grondgebruik van de verkregen grond per 1 maart 2023 ingaat. Na de ruilovereenkomst is het Kadaster aan de slag gegaan met het inmeten van de gesplitste percelen. Op 4 mei 2023 zal de notaris de akte passeren. Met dit besluit geven Gedeputeerde Staten toestemming om ook namens de provincie de akte te laten passeren. Tegelijkertijd zal de notaris ook de akte van de aankoop van de grond in Nieuwkoop door de provincie Zuid-Holland passeren. Op 25 mei is een feestelijke afsluiting voorzien voor alle deelnemers in aanwezigheid van de gedeputeerde Landelijk Gebied. Ook de gedeputeerde Natuur van de provincie Zuid-Holland is hierbij aanwezig.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen